

แนวทางการแก้ไขปัญหาที่ดินในการประกอบธุรกิจโรงแรม สถานที่พัก และการใช้
ประโยชน์ที่ดิน กรณีศึกษา อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์
The Guideline Solutions for Land in Hotel and Accommodation
Business Including Land Use A Case Study of
Khao Kho, Phetchabun

พุทธสุดา หนูดลละ^{1*}, สันยัสนันธิ์ ยมเสิดา² และ ธาณี สุขเกษม³
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ประเทศไทย
*ผู้รับผิดชอบบทความ

Buddhasuda Nudla^{1*}, Sansanson Yomseeda², and Thanee Sukkasem³
E-mail: phut_suda@hotmail.com¹, s-12994@hotmail.com², sukkasem.thanee@gmail.com³
Faculty of Humanities and Social Science, Phetchabun Rajabhat University, Thailand
*Corresponding author

Received: October 15, 2020 / Revised: December 15, 2020 / Accepted: December 15, 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหาที่ดินในการประกอบธุรกิจโรงแรม สถานที่พัก และการใช้ประโยชน์ที่ดิน กรณีศึกษา อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้ ประการที่ 1 เพื่อศึกษาการดำเนินการประกอบธุรกิจโรงแรม และสถานที่พักที่ไม่สามารถดำเนินการอย่างถูกกฎหมายในพื้นที่ อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ประการที่ 2 เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค ในการดำเนินการของสถานประกอบการธุรกิจโรงแรมและสถานที่พักในพื้นที่ อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ และประการที่ 3 เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ไขเกี่ยวกับที่ดินในการประกอบธุรกิจโรงแรม สถานที่พัก และการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ เพื่อนำแนวทางในการแก้ไขปัญหาไปปรับใช้กับสถานประกอบการธุรกิจโรงแรม ที่พัก และการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ เพื่อสร้างความสงบสุขในการอยู่ร่วมกันของประชาชน การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) โดยการวิจัยเอกสาร (documentary research) ร่วมกับการสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth-interview) บุคคล ที่เกี่ยวข้อง การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (non-participant observation) สภาพบบริบททั่วไปของพื้นที่และวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนพร้อมทั้งการสนทนากลุ่ม (focus group)

คำสำคัญ: แนวทางการแก้ไขปัญหา; ธุรกิจโรงแรมและที่พัก; การใช้ที่ดินเขาค้อ

รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด จำนวน 76 โดยนำข้อมูลมาทำการวิเคราะห์ สังเคราะห์ด้วยการตีความและนำเสนอโดยการพรรณนาเพื่อให้เห็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น ขอบเขตด้านพื้นที่ ในการวิจัยประกอบด้วย 4 ตำบล คือ ตำบลเขาค้อ ตำบลลิ่มสีม่วง ตำบลสะเดาะพง ตำบลหนองแม่นา สามารถสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินการประกอบธุรกิจโรงแรม สถานที่พัก และการใช้ประโยชน์ที่ดิน ในเขตพื้นที่ 4 ตำบล อำเภอเขาค้อ ไม่สามารถดำเนินการได้ตามกฎหมายเนื่องจากขัดกับพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ ซึ่งก่อนประกาศเป็นเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ มีประชาชนกลุ่มชาติพันธุ์อาศัยอยู่ในพื้นที่ก่อนแล้วและต่อมาทางกองทัพบกที่ ๓ ได้เชิญราษฎรอาสาสมัครมาช่วยรบโดยได้มอบพื้นที่อาศัยและทำกินให้กับประชาชน เมื่อทหารส่งมอบพื้นที่คืนให้กับกรมป่าไม้จึงส่งผลให้ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ดังกล่าว ถูกดำเนินคดีเป็นผู้บุกรุกป่าสงวนแห่งชาติ

ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการของสถานประกอบการธุรกิจโรงแรม สถานที่พัก และการใช้ประโยชน์ที่ดิน ในพื้นที่ อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ จากการวิจัยในครั้งนี้สามารถสรุปออกได้ 4 ประเด็น ดังนี้ (1) ปัญหาการดำเนินการประกอบธุรกิจโรงแรม สถานที่พัก และการใช้ประโยชน์ที่ดินที่ไม่สามารถดำเนินการอย่างถูกกฎหมายในพื้นที่อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ เนื่องจากเป็นพื้นที่ทับซ้อนเขตป่าสงวนแห่งชาติ และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า (2) ปัญหาการออกเอกสารรับรองการอยู่อาศัยและทำกินในที่ดินต่อผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรม สถานที่พัก และการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ (3) ปัญหาข้อพิพาทเรื่องที่ดินในเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติต่อการประกอบธุรกิจโรงแรม สถานที่พัก และการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์นำไปสู่การจับกุมดำเนินคดีรวมทั้ง 227 คดี (4) ปัญหาการปฏิบัติหน้าที่ของภาครัฐต่อผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรม สถานที่พัก และการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งปัญหาดังกล่าวนำไปสู่ความขัดแย้งระหว่างภาครัฐกับประชาชน ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้เสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาคือ 4 แนวทางดังนี้ (1) ให้หน่วยงานภาครัฐออกมาตรการเพื่อให้ประชาชนสามารถใช้ประโยชน์จากที่ดินในเขตพื้นที่อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 16 ตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พุทธศักราช 2507 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2528 และปีพุทธศักราช 2559 แก้ไขผังเมืองรวมจังหวัดเพชรบูรณ์ หากใช้แนวทางที่ 1 เพื่อให้สามารถดำเนินการได้โดยไม่ขัดต่อข้อกำหนดอื่นที่เกี่ยวข้องควรเสนอแก้ไขผังเมืองรวมเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ (2) กำหนดเป็นพื้นที่พัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ (3) การประกาศเป็นเขตป่าเสื่อมโทรม และ (4) ประกาศกำหนดเป็นที่ราชพัสดุ

Abstract

The purpose of this study were 1) to study the hotel and accommodation business that unable to proceed legally in Khao Kho, Phetchabun 2) to study some barriers and solutions of hotel and accommodation procedure in Khao Kho, Phetchabun and 3) to search for solutions guideline for land in hotel and accommodation business including land use in

Khao Kho, Phetchabun. Actually, the utilizing of this research findings bring into the applying ways for hotels, accommodations and land use in Khao Kho, Phetchabun. All of these, in order to make coexist peacefully among people in Khao Kho. The research methodology adopted was qualitative research approach by documentary study. Research results revealed that the running of hotel, accommodation, and land use in four sub-district areas can not operate by legal action way because of contradiction by National Forest Act B.E. 2507 (1964). Before the promulgation of this act, some people who originally lived since the army group invited them to residence and gave them some area for living. When the army hand over the national area to department of Forestry, people who lived in these areas before became the public land invaders and also arrested.

The barriers in the running of hotel and accommodation business as well as land use in Khao Kho, Phetchabun in conclusion were as follows; (1) the problems of hotel and accommodations business (2) insurance of documents certifying housing and land rights. (3) Dispute and problem in overlapping between national park, national forest area and community area (4) The treatment of public sector to people in enforcing forest law.

The guided solution for land use and hotel and accommodation business in Khao Kho, Phetchabun divided in to 4 choices as follows;

1. Firstly, the facilities from Article 16 of Forest Act, The Provincial Governor relying on Article 16 of National Forest Act to declare that people or legal person can request to use the land and then state official gave utilization of land certificate. By amendment to the law of Ministerial for Enforcement of Integrated Town Planning in Phetchabun.

2. Secondly, the declaration of Special Economic Zone because of the special feature of Khao Kho was differ from other area such as city of tourism, the complexity of environment etc.

3. Thirdly, the declaration of degraded forest zone in Khao Kho area . Because nowadays, Khao Kho became tourism city and Urbanization in eyewitness of everyone.

4. Finally, the declaration of state land according to State Property Act B.E. 2518 (1975) Article 18

However, final solution must ended by the role of Community Organization Council to propel and push for success in state policy as win – win design path by cooperation from all parts.

Keywords: Guideline Solutions; Hotel and Accommodation; Land Use Khao Kho

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พุทธศักราช 2511 พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย (ผกค.) ได้จัดส่งหน่วยผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ (ผกค.) เข้ามาในเขตรอยต่อสามจังหวัด คือ พิชณุโลก เพชรบูรณ์ และเลย เพื่อปลุกระดมชาวเผ่าม้ง ซึ่งอยู่ในหมู่บ้านห้วยทรายเหนือ บ้านห้วยทรายใต้ จังหวัดพิณุโลก ให้ความร่วมมือเพื่อต่อสู้กับเจ้าหน้าที่รัฐ ซึ่งการกระทำของพรรคคอมมิวนิสต์ (ผกค.) ครั้งนี้ ทำให้ทหารต้องหาแนวร่วมและให้ชาวเผ่าม้งจัดตั้ง “ราษฎรอาสาสมัคร” คุ่มครองหมู่บ้านขึ้นในกลางปี พุทธศักราช 2511 ด้วยเหตุนี้ได้เกิดการปะทะกันขึ้นเมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน พุทธศักราช 2511 ซึ่งถือเป็นวันเสียชีวิตรั้งครั้งแรกของพื้นที่รอยต่อ 3 จังหวัด เป็นเหตุให้เจ้าหน้าที่บาดเจ็บและตายหลายนาย จากนั้น พรรคคอมมิวนิสต์ (ผกค.) ได้โจมตีออกไปยังหมู่บ้านอื่น ๆ อีกหลายหมู่บ้าน ได้แก่ บ้านแม่ภูชี้เถา จังหวัดเลย บ้านทับเบิก อำเภอหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์ รวมถึงบ้านเล้าลือ

ครั้นเมื่อปี พุทธศักราช 2514-2515 ภาครัฐเริ่มมีแนวคิดที่จะสร้างเส้นทางจากถนนสายพิณุโลก-หล่มสัก (บริเวณหลักกิโลเมตรที่ 100) ไปยังบ้านเล้าลือ ซึ่งเป็นฐานยิงสนับสนุนคุ้มกันหมู่บ้านเผ่าม้งหลายร้อยหลังคาเรือน และได้สร้างทางขึ้นโดยกรมทางหลวง เมื่อปีพุทธศักราช 2516 (ปัจจุบัน คือ เส้นทางจากตำบลแคมป์สน ตำบลเขาค้อ) แต่ได้รับการขัดขวางจากผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ (ผกค.) อย่างรุนแรง เพื่อลดความกดดันดังกล่าว ภาครัฐจึงเปลี่ยนไปสร้างอีกเส้นทางหนึ่งจากบ้านนางัว-สะเดาะพง ในปีพุทธศักราช 2517 แต่ก็ได้รับการต่อต้านขัดขวางอย่างรุนแรงจากผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ (ผกค.) เช่นกัน และในวันที่ 24 กันยายน พุทธศักราช 2517 ได้มีประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้แยกพื้นที่การปกครองและตั้งเป็นตำบลแคมป์สน อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์

ในระหว่างที่มีการสู้รบกับผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ (ผกค.) บนพื้นที่เขาค้ออยู่นั้น ประมาณปี พุทธศักราช 2519 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ได้ทรงเสด็จเยี่ยมค่ายสฤษดิ์เสนา จังหวัดพิณุโลก ทรงได้มีรับสั่งเกี่ยวกับพื้นที่เขาค้อและมีพระราชดำรัสให้กองทัพภาคที่ 3 คิดหาทางที่จะใช้ประโยชน์จากเส้นทางที่สร้างขึ้นแก่ประชาชนทั่วไปไม่เฉพาะแต่ทหารเท่านั้น และพื้นที่สองข้างทางที่ผ่านนั้นควรใช้ประโยชน์ในการทำมาหากินของราษฎรที่ยากไร้ และยังไม่มิตำกินของตนเอง ดังนั้น กองทัพภาคที่ 3 จึงได้ตั้งหมู่บ้านยุทธศาสตร์พัฒนาขึ้น อันเป็นที่มาของโครงการพัฒนาลุ่มน้ำเข็ก จังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งเริ่มก่อตั้งเมื่อวันที่ 11 มีนาคม พุทธศักราช 2520 โดยมี พ.อ. พิจิตร กุลละวณิช เป็นหัวหน้าโครงการพัฒนาลุ่มน้ำเข็ก และได้มีคำสั่งแต่งตั้งราษฎรกองหนุนและราษฎรอาสาสมัคร (รอส.) เป็นครั้งแรกเมื่อวันที่ 15 มีนาคม พุทธศักราช 2520 โครงการพัฒนาลุ่มน้ำเข็ก จังหวัดเพชรบูรณ์ ฝ่ายทหารอันประกอบไปด้วย กองทัพภาคที่ 3 กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาคที่ 3 และกองทัพบก ได้ขออนุญาตใช้พื้นที่และได้รับอนุญาตให้ใช้พื้นที่จากกรมป่าไม้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ตั้งแต่เมื่อพุทธศักราช 2520 จนถึงปี พุทธศักราช 2533 รวมทั้งหมด 5 ครั้ง จำนวน 8 แปลง เนื้อที่ทั้งหมดประมาณ 126,368 ไร่ ซึ่งเป็นพื้นที่บริเวณที่อยู่ในรัศมี 1 กิโลเมตร ซ้ายขวาของถนน แปลงสุดท้ายการขออนุญาตใช้พื้นที่นั้นเป็นการขออนุญาตใช้พื้นที่ตามกฎหมายป่าสงวนแห่งชาติ ในปีพุทธศักราช 2533 (กองทัพภาคที่ 3, 2520)

การใช้พื้นที่จำนวน 5 ครั้งของกองทัพอากาศที่ 3 ส่งผลให้การใช้ประโยชน์ที่ดินไม่ต้องปฏิบัติตามระเบียบของกรมป่าไม้ แต่ใช้กฎระเบียบข้อบังคับของกองทัพอากาศที่ 3 แทน ซึ่งในทางปฏิบัติทางกองทัพอากาศที่ 3 ได้สับเปลี่ยนผู้รับผิดชอบดูแลพื้นที่ปีละ 1 ครั้ง โดยไม่มีกฎระเบียบในการปฏิบัติที่มีแบบแผนอย่างชัดเจน ส่งผลให้ประชาชนในพื้นที่เปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตจากการประกอบอาชีพเกษตรกรรมเปลี่ยนมาเป็นการประกอบธุรกิจโรงแรมและสถานที่พักแทนด้วยเข้าใจว่า พื้นที่ 4 ตำบล อำเภอเขาค้อ สามารถดำเนินการประกอบธุรกิจได้โดยไม่ผิดกฎหมาย

เมื่อประมาณเดือนพฤษภาคม พุทธศักราช 2534 ซึ่งเป็นเวลาหลังจากมีการประกาศให้พื้นที่ 4 ตำบล คือ ตำบลเขาค้อ ตำบลสะเดาะพง ตำบลริมสีม่วง และตำบลหนองแม่นา ของกิ่งอำเภอเขาค้อ เป็นพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติแล้ว ทางกองทัพอากาศที่ 3 หรือกองอำนวยการรักษาความสงบภายในภาค 3 (กอ.รมน. ภาค 3) กองทัพบก ได้ขอความร่วมมือไปยังสำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (สปก.) เพื่อมารังวัดที่ดินที่ได้จัดสรรให้แก่ราษฎรอาสาสมัครและครอบครัวทั้งบุคคลอื่นใดที่เข้าร่วมโครงการฝึกออาชีพในพื้นที่ดังกล่าว จนเป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้ราษฎรเหล่านั้นคิดว่าเป็นพื้นที่ปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (สปก.) เนื่องจากมีการใช้หลักหมุดสำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (สปก.) เป็นแนวเขต ในระหว่างดำเนินการสำรวจรังวัดนั้น มีพระราชกฤษฎีกาตั้งอำเภอเขาค้อ และมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 19 กรกฎาคม พุทธศักราช 2534 สำนักบันทึกการนาทำรังวัด (ส.ป.ก./สร. 1 ก.) แปลงที่ 1 ชื่อผู้นำรังวัด นางสาวณัฐ สร้อยสนธิ์ ชื่อเจ้าของที่ดิน นายสมพงษ์ สร้อยสนธิ์ ลงวันที่ 7 พฤษภาคม พุทธศักราช 2534 (การทำรังวัด ส.ป.ก./สร. 1 ก. แปลงที่ 1 (สมพงษ์ สร้อยสนธิ์, 2534)

นอกจากนี้แล้ว ประมาณปีพุทธศักราช 2536 หลังจากมีการตั้งเป็นอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ แล้วกองทัพอากาศที่ 3 และกองอำนวยการรักษาความสงบภายในภาค 3 (กอ.รมน. ภาค 3) ยังคงรับสมาชิกเข้าร่วมโครงการพัฒนาลุ่มน้ำเข็ก แล้วมีคำสั่งบรรจุเป็นกองกำลังพลประเภท 2 ในสายงานกองอำนวยการรักษาความสงบภายในภาค 3 (กอ.รมน.) หรือราษฎรอาสาสมัคร ที่เรียกว่า ราษฎรอาสาสมัคร (รอส.) ที่ชุดควบคุมลุ่มน้ำเข็ก บริเวณสี่แยกรื่นฤดี และในเวลาต่อมาประมาณปี พุทธศักราช 2539 มีการบรรจุเป็นราษฎรอาสาสมัคร (รอส.) เสริม จากทหาร และได้รับสิทธิในที่ดินที่อยู่อาศัย 2 งาน กับที่ดินที่ทำกินอีกประมาณ 15-20 ไร่ (กองทัพอากาศที่ 3 สำนักหนังสือคำสั่งกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 3 ที่ 270, 2534)

ต่อมา พระราชบัญญัติป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ พุทธศักราช 2495 ได้ถูกยกเลิกและมีผลบังคับใช้ในวันที่ 2 มิถุนายน พุทธศักราช 2544 (พระราชบัญญัติป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ พุทธศักราช 2495.) ซึ่งจากการยกเลิกดังกล่าวทำให้เห็นว่า พื้นที่อำเภอเขาค้อไม่มีผู้ต่อสู้ที่มีอุดมการณ์คอมมิวนิสต์อีก และราษฎรก็อยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข หลังจากกองทัพอากาศที่ 3 และกองอำนวยการรักษาความสงบภายในภาค 3 (กอ.รมน. ภาค 3) ได้รับอนุญาตให้ใช้พื้นที่จากกรมป่าไม้และพื้นที่ ถูกประกาศเป็นป่าสงวนแห่งชาติแล้วนั้น ราษฎรอาสาสมัครและครอบครัว รวมถึงบุคคลอื่นยังคงทำกินและอยู่อาศัยในพื้นที่ที่ได้รับจัดสรรให้ รวมถึงพื้นที่ตามโครงการพัฒนาลุ่มน้ำเข็ก เพื่อฝึกออาชีพตามแนวเขตพื้นที่ที่ได้ทำประโยชน์เรื่อยมา โดยมีได้บุกรุกเพิ่มเติมแต่อย่างไรซึ่งโครงการที่นำมาฝึกเพื่อประกอบเป็นอาชีพเหล่านั้นต่างไม่ประสบความสำเร็จดังที่คาดหวังเอาไว้ ด้วยปัจจัยต่าง ๆ เช่น สภาพภูมิอากาศ สภาพพื้นที่ ผลผลิตไม่เพียงพอ หรือผลผลิตไม่มี

ตลาดรองรับ จึงทำให้ประชาชนมีภาระหนี้สินเพิ่มขึ้นในแต่ละครอบครัว และการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม จากอาชีพด้านเกษตรกรรมไปเป็นอาชีพอื่น ๆ การประกอบธุรกิจโรงแรม สถานที่พัก และการใช้ประโยชน์ที่ดิน เพื่อบริการนักท่องเที่ยว และสอดคล้องกับที่หน่วยงานภาครัฐส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งพื้นที่ดังกล่าวได้เปลี่ยนแปลงไป ไม่ได้มีสภาพเป็นพื้นที่ป่า ดังนั้นวิถีชีวิตของประชาชนต่างปรับเปลี่ยนไปตามสภาพแวดล้อมและสังคมเพื่อความอยู่รอดในท่ามกลางเศรษฐกิจที่มีความเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา เพื่อนำไปสู่การมีชีวิตที่ดีขึ้นและมีค่าครองชีพเพิ่มขึ้นจากอดีต แต่สถานการณ์ความเปลี่ยนแปลงจากบริบทพื้นที่ดังกล่าวเมื่อกองทัพภาคที่ 3 ส่งมอบพื้นที่คืนให้กับกรมป่าไม้เมื่อ วันที่ 29 มิถุนายน พุทธศักราช 2562 ส่งผลให้พื้นที่ที่กลับมาอยู่ในความดูแลของกรมป่าไม้ และประชาชนที่อาศัยในพื้นที่ถูกดำเนินคดีข้อหาบุกรุกพื้นที่ป่าสงวน ซึ่งประชาชนมีข้อโต้แย้งว่าไม่ได้เป็นผู้บุกรุก แต่เป็นผู้บุกเบิก

ปัจจุบันกองทัพภาคที่ 3 ได้ส่งมอบพื้นที่คืนให้กรมป่าไม้อย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่ 29 มิถุนายน พุทธศักราช 2562 และจากสภาพข้อเท็จจริงในพื้นที่ เมื่อสถานการณ์การสู้รบได้ยุติลงในปีพุทธศักราช 2525 ในพื้นที่อำเภอเขาฉกรรจ์ได้มีการพัฒนาและมีความเจริญด้านเศรษฐกิจและสังคมมากขึ้น มีประชากรในพื้นที่เพิ่มขึ้น โดยปัจจุบันมีประชากรประมาณ 40,179 คน ครั้วเรือนจำนวน 14,376 ครั้วเรือน (กลุ่มงานทะเบียนจังหวัดเพชรบูรณ์) มีส่วนราชการ สถานศึกษา และรัฐวิสาหกิจที่มาตั้งขึ้นในพื้นที่ดังกล่าว เพื่ออำนวยความสะดวกและให้บริการประชาชน จำนวน 83 แห่ง ประกอบกับในช่วงระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมา อำเภอเขาฉกรรจ์ได้มีความเจริญเติบโตด้านการท่องเที่ยวมากขึ้น ซึ่งถือได้ว่าเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพในการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดเพชรบูรณ์ ภาคเหนือตอนล่าง และของประเทศไทย โดยในแต่ละปีจะมีนักท่องเที่ยวเดินทางมาเที่ยวในพื้นที่อำเภอเขาฉกรรจ์เป็นจำนวนมาก สร้างรายได้ให้แก่ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ ซึ่งจากความเจริญด้านการท่องเที่ยว ส่งผลให้ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการดำรงชีวิต และวิถีความเป็นอยู่ให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป โดยได้ปรับเปลี่ยนรูปแบบการใช้ประโยชน์ที่ดินจากการทำการเกษตรเพียงอย่างเดียวไปสู่การประกอบอาชีพเสริมด้านการเกษตรเชิงท่องเที่ยวมากขึ้น ต่อมาก็ได้มีการดำเนินการในเชิงธุรกิจให้เป็นสถานที่พักแรมขนาดเล็กเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวและสร้างรายได้เสริมเพื่อหาเลี้ยงตนเองและครอบครัวอย่างรวดเร็ว ซึ่งประชาชนที่ประกอบธุรกิจอย่างถูกต้อง หน่วยงานของรัฐก็ได้ดำเนินการออกใบอนุญาตให้ตามอำนาจหน้าที่ แต่ยังมีประชาชนอีกจำนวนมากที่ไม่สามารถประกอบธุรกิจอย่างถูกต้องตามกฎหมายได้ เนื่องจากมีข้อจำกัดการใช้ประโยชน์ที่ดิน และหน่วยงานภาครัฐต่างๆ ในพื้นที่ก็ยังไม่ได้รับอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินเช่นเดียวกัน ซึ่งกรณีดังกล่าวก่อให้เกิดเป็นปัญหาที่สะสมมาแต่เดิม และได้เกิดขึ้นมาเป็นเวลานาน โดยไม่ได้รับการแก้ไข ทั้งนี้ ปัญหาที่เกิดขึ้นควรที่จะมีการกำหนดนโยบายในการแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนอย่างเร่งด่วน เนื่องจากจังหวัดเพชรบูรณ์นั้น มีนักท่องเที่ยวเดินทางมาเที่ยวโดยมีข้อมูลค่าเฉลี่ยตั้งแต่ปี พุทธศักราช 2557-2561 จำนวนปีละ 2,075,061 คน เป็นการเดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่อำเภอเขาฉกรรจ์ ประมาณ ร้อยละ 80 ของจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งหมด คิดเป็น 1,660,048 คน สามารถสร้างรายได้ให้กับจังหวัดเพชรบูรณ์ เฉลี่ยไม่น้อยกว่าปีละ 6,363 ล้านบาท (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2563) และในปีพุทธศักราช 2562 มี จำนวน

นักท่องเที่ยว 2,386,785 คน และมีรายได้จากนักท่องเที่ยวจำนวน 7,742.38 ล้านบาท ซึ่งถือเป็นรายได้จำนวนมากทำให้ประชาชนในพื้นที่มีรายได้ที่มาจากท่องเที่ยวทำให้อำเภอเขาค้อเป็นสถานที่สำคัญอย่างมากต่อการท่องเที่ยวในจังหวัดเพชรบูรณ์จนถึงปัจจุบัน ซึ่งการท่องเที่ยวดังกล่าวเป็นการสร้างอาชีพให้กับประชาชนในพื้นที่อำเภอเขาค้อและจังหวัดเพชรบูรณ์ให้มีรายได้ เพื่อหาเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้ไม่ต่ำกว่า 15,000 ครอบครัว ส่งผลให้ประชาชนในพื้นที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นไม่ตกเป็นภาระของสังคมและรัฐบาล ซึ่งเมื่อประชาชนได้รับอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินและเศรษฐกิจภาคการท่องเที่ยวในพื้นที่สามารถดำเนินการได้อย่างถูกต้องตามกฎหมายแล้ว จะสร้างรายได้ให้กับภาครัฐมาจากการจัดเก็บภาษีเพื่อนำเงินมาพัฒนาประเทศได้ตามที่กำหนดไว้ในแผนยุทธศาสตร์ การพัฒนาพื้นที่ในทุกระดับ

ดังนั้น การวิจัยครั้งนี้ เพื่อรวบรวมข้อเท็จจริงถึงสภาพปัญหาตามมติที่ประชุมคณะอนุกรรมการจัดที่ดินจังหวัดเพชรบูรณ์เพื่อหาแนวทางแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการประกอบธุรกิจโรงแรม สถานที่พัก และการใช้ประโยชน์ที่ดิน ในพื้นที่ อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ตามคำสั่ง จังหวัดเพชรบูรณ์ที่ 2032/ 2563 ลว./ค มกราคม 2563 เพื่อสรุปงานศึกษาวิจัยเสนอต่อคณะอนุกรรมการจัดที่ดินจังหวัดเพชรบูรณ์ (คทช.) เพื่อจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนภายใต้คณะอนุกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) ที่มอบหมายให้ส่วนจังหวัดเพชรบูรณ์ จัดการดำเนินการเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาคือข้อขัดแย้งดังกล่าวเพื่อหาข้อยุติร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐ และประชาชน ดังนั้นการศึกษาวินิจฉัยครั้งนี้ ได้ทำการศึกษารวบรวมข้อเท็จจริง สภาพปัญหา และแนวทางแก้ไข เพื่อนำข้อมูลและข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัย เพื่อหาข้อตกลงร่วมกันต่อไปโดยยึดถือหลักปฏิบัติที่ให้ความเป็นธรรมกับทุกฝ่ายเพื่อสร้างความสงบสุขให้เกิดขึ้นกับประชาชนและสังคม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการดำเนินการประกอบธุรกิจโรงแรม สถานที่พัก และการใช้ประโยชน์ที่ดินที่ไม่สามารถดำเนินการอย่างถูกกฎหมายในพื้นที่ อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์
2. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค ในการดำเนินการของสถานประกอบการธุรกิจโรงแรม สถานที่พัก และการใช้ประโยชน์ที่ดิน ในพื้นที่ อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์
3. เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ไขเกี่ยวกับที่ดินในการประกอบธุรกิจโรงแรม สถานที่พัก และการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์

สมมติฐานของการวิจัย

การปรับแก้ไขการบังคับใช้กฎหมายที่ดิน และการปรับแก้ไขพระราชบัญญัติป่าสงวน ในเขตพื้นที่ อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ส่งผลต่อการแก้ไขปัญหาในการเปิดสถานประกอบการธุรกิจโรงแรม สถานที่พัก และการใช้ประโยชน์ที่ดินที่ผิดกฎหมายให้หมดไปจากอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยแบ่งขอบเขตของการวิจัยครั้งนี้ออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านเนื้อหา

1.1 เนื้อหาเกี่ยวกับพระราชบัญญัตินโยบายที่ดินแห่งชาติ ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับพุทธศักราช 2560 ซึ่งประกอบด้วยพื้นที่เขตป่าสงวนและเขตพื้นที่ที่ดินทำกินของประชาชน

1.2 เนื้อหาเกี่ยวกับพระราชบัญญัติ การประกอบธุรกิจโรงแรมและที่สถานที่พัก ฉบับ พุทธศักราช 2560

1.3 เนื้อหาเกี่ยวกับคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 6/2562 เรื่องมาตรการส่งเสริมและพัฒนามาตรฐานการประกอบธุรกิจโรงแรมบางประเภท

1.4 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.5 บริบทพื้นที่อำเภอเขาค้อตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

2. ด้านประชากร มุ่งศึกษามี 4 กลุ่ม ดังนี้

2.1 กลุ่มเจ้าของผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรมและที่พักในพื้นที่อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ทั้งที่ถูกกฎหมายและไม่ถูกกฎหมาย

2.2 กลุ่มข้าราชการที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงในการดูแลการดำเนินการประกอบการธุรกิจโรงแรมและสถานที่พักในพื้นที่อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ และรวมถึงข้าราชการที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับพระราชบัญญัติที่ดินทั้งที่ดินทำกินและที่ดินเขตป่าสงวนแห่งชาติ

2.3 กลุ่มนักวิชาการที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาการใช้ที่ดินในการสร้างสถานประกอบการธุรกิจโรงแรมและที่พักในพื้นที่ อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์

2.4 กลุ่มประชาชนที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องการจัดสรรที่ดินทำกินในเขตอำเภอเขาค้อ ทั้งที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ อำเภอเขาค้อ และอาศัยอยู่นอกพื้นที่

3. ด้านพื้นที่ สำหรับในส่วนนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดพื้นที่ที่จะดำเนินการวิจัย อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยศึกษาเฉพาะ 4 ตำบล ที่ประสบปัญหาเกี่ยวกับเรื่องที่ดิน โดยมี ดังนี้ (1) ตำบลเขาค้อ (2) ตำบลสะเดาะพง (3) ตำบลริมสีม่วง และ (4) ตำบลหนองแม่นา

4. ระยะเวลา ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตั้งแต่เดือนกรกฎาคม พุทธศักราช 2562 ถึงเดือนมีนาคม พุทธศักราช 2563 ซึ่งเป็นช่วงที่ระยะเวลาที่รัฐบาลมีคำสั่งในทางจังหวัด และทุกภาคส่วนจัดการควบคุมดูแลแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง พร้อมทั้งเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาในการใช้ที่ดินบนพื้นที่ 4 ตำบล อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหาที่ดินในการประกอบธุรกิจโรงแรม สถานที่พัก และการใช้ประโยชน์ที่ดิน ในพื้นที่ อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ในการวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้ (1) เพื่อศึกษาการดำเนินการประกอบธุรกิจโรงแรม และสถานที่พักที่ไม่สามารถดำเนินการอย่างถูกกฎหมาย

ในพื้นที่ อำเภอลำลูกขัน จังหวัดพิจิตร (2) เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค ในการดำเนินการของสถานประกอบการธุรกิจโรงแรมและสถานที่พักในพื้นที่ อำเภอลำลูกขัน จังหวัดพิจิตร และ (3) เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ไขเกี่ยวกับที่ดินในการประกอบธุรกิจโรงแรม สถานที่พัก และการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ อำเภอลำลูกขัน จังหวัดพิจิตร ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับความขัดแย้ง พระราชบัญญัติเกี่ยวกับที่ดิน และวรรณกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นกรอบแนวความคิดในการวิเคราะห์เพื่อให้ได้ความจริงหรือข้อค้นพบมาประกอบนำเสนอแนวทางการป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับ การประกอบธุรกิจโรงแรมและสถานที่พักที่ผิดกฎหมายในพื้นที่ อำเภอลำลูกขัน จังหวัดพิจิตร

การวิจัยเรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหาที่ดินในการประกอบธุรกิจโรงแรม สถานที่พัก และการใช้ประโยชน์ที่ดิน ในพื้นที่ อำเภอลำลูกขัน จังหวัดพิจิตร เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) ซึ่งทำให้เกิดความเข้าใจมนุษย์และสังคมยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม พบว่า การวิจัยเชิงคุณภาพ มีได้เป็นเทคนิคการวิจัยของสาขาหนึ่งสาขาใด หรือของปรัชญาหรือทฤษฎีใดโดยเฉพาะแต่ครอบคลุมหลาย ๆ สาขาของสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์เกี่ยวข้องกัวิธีการตีความหมาย อันได้แก่ Phenomenology Heuristic Research, Symbolic Interactionism, Ethnomethodology, และการวิจัยแนว Postmodernism เป็นต้น (นิสา ชูโต, 2551, หน้า 25)

ด้วยเหตุนี้ การวิจัยเรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหาที่ดินในการประกอบธุรกิจโรงแรม สถานที่พักและการใช้ประโยชน์ที่ดิน ในพื้นที่ อำเภอลำลูกขัน จังหวัดพิจิตร เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยการวิจัยเอกสาร (documentary research) การสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth-interview) บุคคลที่เกี่ยวข้อง การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (non-participant observation) สภาวแวดล้อมทั่วไปของสถานประกอบการโรงแรม ที่พัก ลักษณะกายภาพทั่วไปของพื้นที่และชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในเขตพื้นที่วิจัย รวมทั้งการสนทนากลุ่ม (focus group) โดยมีนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล ด้วยวิธีการตีความและนำไปสู่การสร้างข้อสรุปและเกิดข้อค้นพบจากการวิจัยโดยการวิจัยมีความลุ่มลึก และตอบคำถามวิจัยได้อย่างครบถ้วนและมีขอบเขตการวิจัยด้านเนื้อหาเกี่ยวข้องกับแนวคิดทฤษฎี ตลอดจน งานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องแนวทางการแก้ไขปัญหาที่ดินในการประกอบธุรกิจโรงแรม สถานที่พักและการใช้ประโยชน์ที่ดิน ในพื้นที่ อำเภอลำลูกขัน จังหวัดพิจิตรเพื่อนำไปสู่แนวทางในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจโรงแรม สถานที่พักและการใช้ประโยชน์ที่ดินที่ผิดกฎหมายให้หมดไปในพื้นที่อำเภอลำลูกขัน จังหวัดพิจิตร โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth-interview) บุคคลที่เกี่ยวข้อง และมีความสำคัญ ต่อหัวข้อการวิจัย จำนวน 76 คน และผู้ร่วมในการสนทนากลุ่ม (focus group) มีจำนวน 30 คน ซึ่งแบ่งกลุ่มสนทนากลุ่ม (focus group) ออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 10 คน ในส่วนของขอบเขตด้านพื้นที่ ผู้วิจัยทำการวิจัยในเขต อำเภอลำลูกขัน ซึ่งประกอบด้วย 4 ตำบล คือ ตำบลลำลูกขัน ตำบลศรีเมือง ตำบล สะเดาพะวง ตำบลหนองแม่นา ซึ่งเป็นตำบลที่มีปัญหาเรื่อง การประกอบธุรกิจโรงแรมสถานที่พัก และการใช้ประโยชน์ที่ดิน และขอบเขตด้านเวลาผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตั้งแต่ เดือนมกราคม พุทธศักราช 2563 ถึงเดือนมีนาคม พุทธศักราช 2563 รวมระยะเวลา 3 เดือน

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้แบ่งวิธีการเข้าถึงข้อมูลและเก็บรวบรวมข้อมูลออกเป็น 2 ส่วนที่สำคัญ คือ การเก็บรวบรวมข้อมูลด้านเอกสาร (review data) และการเก็บรวบรวมข้อมูลในภาคสนาม (field data) โดยผู้วิจัยได้ใช้เวลาประมาณ ๓ เดือน เริ่มตั้งแต่เดือน มกราคม-มีนาคม 2563 สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูล ด้านเอกสาร (review data) และการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นเชิงคุณภาพเป็นหลัก ดังนี้

1. การรวบรวมข้อมูลด้านเอกสาร (review data) ผู้วิจัยได้ศึกษา และเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการวิจัยเอกสาร (documentary research) ข้อมูลด้านวิชาการจากแหล่งข้อมูล สื่อ และสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เช่น เอกสาร นิตยสาร เอกสารการประชุมการประชุมจังหวัดตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบ-แห่งชาติ พุทธศักราช 2562 บทความต่าง ๆ ข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต และจากงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม (field data) การเก็บข้อมูลภาคสนามแบ่งเป็น 2 ช่วง ดังนี้

- 2.1 ช่วงที่ 1 คือ การสัมภาษณ์กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญโดย ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์ในการพิจารณาเลือกผู้ถูกสัมภาษณ์จากการประกอบอาชีพ และ ประสบการณ์ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวข้องกับเรื่องที่ทำการวิจัย โดยมีผู้ให้ข้อมูลหลัก (key informant) แบ่งออก 4 กลุ่ม จำนวน 46 คน

- 2.2 ช่วงที่ 2 การจัดสนทนากลุ่ม (focus groups) โดยการเลือกตัวแทนของแต่ละอาชีพ 3 กลุ่ม รวมจำนวนผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (focus groups) 30 คน

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

ด้วยเทคนิควิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) และเป็นการสัมภาษณ์แบบไม่มีการกำหนดคำถามไว้ล่วงหน้า หรือที่เรียกว่า การสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (non-structured interview) ผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นสำหรับการสัมภาษณ์โดยครอบคลุมประเด็นที่สำคัญตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยแยกประเด็นคำถามออกเป็น 4 กลุ่มคำถามเพื่อใช้สัมภาษณ์ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก 4 กลุ่ม โดยประเด็นคำถามจะครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาการดำเนินการประกอบธุรกิจโรงแรม สถานที่พัก และการใช้ประโยชน์ที่ดิน ที่ไม่สามารถดำเนินการอย่างถูกกฎหมายในพื้นที่ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดเพชรบูรณ์

2. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค ในการดำเนินการของสถานประกอบการธุรกิจโรงแรม สถานที่พัก และการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดเพชรบูรณ์สาเหตุ และปัจจัยมาจากอะไร

3. กฎหมายที่บังคับใช้มีความเหมาะสมผลมกน้อยเพียงใดและสร้างความยุติธรรมให้เกิดขึ้นกับประชาชนได้หรือไม่อย่างไร

4. การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่จากรัฐปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่ภายใต้กฎหมายกำหนด

5. ปัจจัยที่ทำให้เกิดการการสร้างโรงแรม สถานที่พัก และการใช้ประโยชน์ที่ดินที่ผิดกฎหมายในเขตพื้นที่อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดเพชรบูรณ์

6. แนวทางการแก้ไขเกี่ยวกับที่ดินในการประกอบธุรกิจโรงแรมและสถานที่พักในพื้นที่ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดเพชรบูรณ์ว่ามีแนวทางแก้ไขอย่างไรเพื่อไม่ให้เกิดการประกอบธุรกิจโรงแรม และที่พักแบบผิดกฎหมายอีกในอนาคต

สรุปผลการวิจัย

การดำเนินการประกอบธุรกิจโรงแรม และสถานที่พักที่ไม่สามารถดำเนินการอย่างถูกกฎหมายในพื้นที่ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดเพชรบูรณ์ ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินการประกอบธุรกิจโรงแรม และสถานที่พักที่ไม่สามารถดำเนินการอย่างถูกกฎหมายในพื้นที่ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดเพชรบูรณ์ ในพื้นที่อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดเพชรบูรณ์ ประชาชนไม่สามารถดำเนินการขั้นตอนในการจัดแจ้งสถานประกอบธุรกิจโรงแรม สถานที่พัก และการใช้ประโยชน์ที่ดิน 4 ตำบลในอำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดเพชรบูรณ์ได้ตามขั้นตอนตามที่กฎหมายกำหนดเนื่องจากเป็นพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติดังนั้นขั้นตอนในการดำเนินการเปิดสถานประกอบการธุรกิจโรงแรม สถานที่พัก และการใช้ประโยชน์จากที่ดินไม่สามารถดำเนินการได้ตามที่กฎหมายกำหนด จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การดำเนินการประกอบธุรกิจโรงแรม สถานที่พัก และการใช้ประโยชน์ที่ดิน ในเขตพื้นที่ 4 ตำบล อำเภอลำทะเมนชัย ไม่สามารถดำเนินการได้ตามกฎหมายเนื่องจากขัดกับพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ ซึ่งก่อนประกาศเป็นเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติมีประชาชนอาศัยอยู่ในพื้นที่อยู่ก่อนและถูกทหารเชิญให้มาอยู่พร้อมทั้งมอบพื้นที่ทำกินให้กับประชาชน เมื่อทหารส่งมอบพื้นที่คืนให้กับกรมป่าไม้จึงส่งผลให้ประชาชนอาศัยอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติจึงทำให้ประชาชนที่ขึ้นมาอยู่อาศัยในพื้นที่ดังกล่าวดำเนินคดีเป็นผู้บุกรุกป่าไม้ ซึ่งสามารถสรุป ปัญหาอุปสรรค ในการดำเนินการของสถานประกอบการธุรกิจโรงแรม สถานที่พัก และการใช้ประโยชน์ที่ดิน ในพื้นที่อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดเพชรบูรณ์ จากการวิจัยในครั้งนี้สามารถสรุปออกได้ 4 ประเด็น ดังนี้

1. ปัญหาการดำเนินการประกอบธุรกิจโรงแรม สถานที่พัก และการใช้ประโยชน์ที่ดินที่ไม่สามารถดำเนินการอย่างถูกกฎหมายในพื้นที่ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดเพชรบูรณ์ การดำเนินการเปิดโรงแรม สถานที่พัก ในพื้นที่อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดเพชรบูรณ์ ประชาชนไม่สามารถดำเนินการได้ตามขั้นตอนตามที่กฎหมายกำหนดเนื่องจากเป็นพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ
2. ปัญหาการออกเอกสารรับรองการอยู่อาศัยและทำกินในที่ดินต่อผู้ประกอบการประกอบธุรกิจโรงแรม สถานที่พักและการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดเพชรบูรณ์
3. ปัญหาข้อพิพาทเรื่องที่ดินในเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติต่อการประกอบธุรกิจโรงแรม สถานที่พัก และการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดเพชรบูรณ์ ปัญหาข้อพิพาทเรื่องที่ดินในเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติของผู้ประกอบธุรกิจโรงแรม สถานที่พัก และการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดเพชรบูรณ์ ในเขตพื้นที่ ได้เกิดข้อพิพาทเกี่ยวกับที่ดินเนื่องจากการประกอบธุรกิจโรงแรม หรือการดำเนินการใด ๆ ก็ตามไม่สามารถกระทำได้เนื่องจากที่ดินเป็นพื้นที่ของป่าสงวนแห่งชาติโดยที่ผ่านมาประชาชนที่ถูกจับกุมดำเนินคดีมีทั้งประชาชนที่เป็นผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรม สถานที่พัก และการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ดังกล่าวซึ่งเป็นทั้งผู้ที่ซื้อที่ดินต่อมารากราษฎรอาสาสมัคร ซึ่งปัญหาข้อพิพาทเรื่องที่ดินในเขตพื้นที่ป่าสงวน

แห่งชาติ ได้มีการจับกุมดำเนินคดีกับประชาชนจำนวนมาก และยังมีคดีที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาอีกหลายคดี ส่งผลให้ประชาชนเกิดข้อพิรุณสงสัย และได้รับความเดือดร้อนอย่างมากจากกรณีดังกล่าวที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติของภาครัฐต่อประชาชน ถือเป็นประเด็นข้อขัดแย้งที่ทุกหน่วยงานต้องหาแนวทางออกเพื่อแก้ไขปัญหาและหาทางยุติข้อพิพาทที่เกิดขึ้นเพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหาการใช้พื้นที่ในเขตป่าสงวนและนำไปสู่การแก้ไขปัญหาการประกอบธุรกิจโรงแรม สถานที่พัก การใช้ประโยชน์ที่ดินที่ผิดกฎหมายให้หมดไปจากพื้นที่ อำเภอลำปาง

4. ปัญหาการปฏิบัติหน้าที่ของภาครัฐต่อผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรม สถานที่พัก และการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ อำเภอลำปาง จังหวัดเพชรบูรณ์ สถานการณ์ดังกล่าวที่ผ่านมาตั้งแต่กรมป่าไม้ได้รับมอบพื้นที่คืนจากทหาร ได้มีการดำเนินคดีต่อประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ 4 ตำบล ของอำเภอลำปางซึ่งประชาชนได้โต้แย้งว่าไม่ได้รับความเป็นธรรม กล่าวคือประชาชนที่มีแปลงที่ดินอยู่ติดกันไม่ได้ถูกดำเนินคดีแต่ประชาชนบางรายถูกดำเนินคดี ทั้งที่ตั้งของหน่วยงานภาครัฐหลายหน่วยงาน เช่น อำเภอลำปาง สถานีตำรวจ โรงพยาบาล เป็นต้น ล้วนตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติแต่สามารถดำเนินการใช้สถานที่ดังกล่าวในเขตป่าสงวนได้ปกติทั้งที่ไม่ได้เป็นไปตามที่กฎหมายเกี่ยวกับพื้นที่นั้นบัญญัติไว้ จึงทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำไม่เท่าเทียมในการบังคับใช้กฎหมายจากหน่วยงานภาครัฐผู้ปฏิบัติหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมายอย่างไม่เป็นธรรมต่อประชาชน

จากการวิจัยครั้งนี้ได้สรุปแนวทางการแก้ไขเกี่ยวกับที่ดินในการประกอบธุรกิจโรงแรม สถานที่พัก และการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่อำเภอลำปาง จังหวัดเพชรบูรณ์ 4 แนวทางดังนี้

แนวทางที่ 1 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 16 แก้ไขเพิ่มเติมโดย “พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พุทธศักราช 2559” (2559) ให้หน่วยงานภาครัฐกำหนดนโยบายหรือออกมาตรการ เพื่อให้ประชาชนสามารถใช้ประโยชน์ที่ดิน ในเขตพื้นที่อำเภอลำปาง จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 16 แก้ไขเพิ่มเติมโดย พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พุทธศักราช 2559

1. ผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะราชการส่วนภูมิภาค ตาม “พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พุทธศักราช 2534” (2534) เมื่อพิจารณาแล้วเบื้องต้นเห็นว่าไม่มีอำนาจตามกฎหมาย เว้นแต่จะได้รับการมอบหมายหรือตามที่ได้รับสั่งการของนายกรัฐมนตรี ตามมาตรา 57 (2) และ (3) ดังนั้นควรให้คณะกรรมการจังหวัดซึ่งมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน ของราชการส่วนภูมิภาคอันมีฐานะเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย ตามมาตรา 52 53 54 และ 57 เป็นผู้ขออนุญาตใช้พื้นที่ในเขต ป่าสงวนแห่งชาติ ตามมาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ บัญญัติไว้ว่า “ให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดเข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในเขตป่าสงวนแห่งชาติได้” บริเวณพื้นที่ในรัศมี 1 กิโลเมตรชายขอบของทาง ตามที่ทหารเคยขออนุญาตใช้พื้นที่จากกรมป่าไม้ 126,368 ไร่ เฉพาะส่วนที่เป็น ป่าสงวนแห่งชาติประมาณเก้าหมื่นไร่เศษ

2. ประชาชนหรือกลุ่มบุคคลที่รวมตัวกันเป็นนิติบุคคลสามารถดำเนินการในการยื่นขอใช้ที่ดินจากหน่วยงานของภาครัฐ โดยภาครัฐออกใบอนุญาตให้ประชาชนใช้ที่ดินได้ตลอดไป ซึ่งกรมป่าไม้ ต้องปรับแก้กฎหมายและระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้องเพื่อให้สอดคล้องกับข้อเสนอแนะดังกล่าว หากเลือกใช้ตามแนวทางที่ 1 ต้องแก้ไขผังเมืองรวมเพชรบูรณ์แล้วมีข้อเท็จจริงว่าพื้นที่ 4 ตำบลในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ของอำเภอลำปาง

ได้กำหนดไว้ในกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมจังหวัดเพชรบูรณ์ พุทธศักราช 2560 การปรับแก้ไขผังเมืองรวมจังหวัดเพชรบูรณ์ต้องได้รับการปรับแก้เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางข้อที่ 1 ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นออกมาตรการเพื่อให้ประชาชนสามารถใช้ประโยชน์จากที่ดิน ในเขตพื้นที่อำเภอเขาชัย จังหวัดเพชรบูรณ์ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พุทธศักราช 2507 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พุทธศักราช 2559 หากมีการแก้ไขผังเมืองรวมในกรณีสถานประกอบการธุรกิจโรงแรม และสถานที่พักที่ดำเนินการอยู่ในพื้นที่เดิมอยู่แล้วสามารถดำเนินการต่อไปได้โดยไม่ต้องยื่นคำขอแจ้งเปลี่ยนแปลงลักษณะการใช้อาคารต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น

แนวทางที่ 2 กำหนดเป็นพื้นที่พัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ การกำหนดพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษแล้ว ให้ที่ดินพื้นที่นั้นตกเป็นที่ราชพัสดุ โดยให้ผลเป็นการเพิกถอนสภาพที่ดินต่าง ๆ (ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 17/2558 เรื่อง การจัดหาที่ดินเพื่อใช้ประโยชน์ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (ข้อ 2.) ซึ่งจากการศึกษาข้อมูลพบว่า คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (กนพ.) ได้กำหนดพื้นที่เศรษฐกิจอยู่ตามจังหวัดชายแดนของประเทศไทย ตามแนวทางที่ 2 เมื่อพิจารณาพื้นที่ของอำเภอเขาชัย จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยเฉพาะ 4 ตำบล ที่ตั้งอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ เห็นว่า อำเภอเขาชัยเป็นเมืองท่องเที่ยว แต่เมื่อพิจารณากรอบแนวคิดแห่งการเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษแล้ว อำเภอเขาชัยไม่ใช่เป็นเมืองที่ติดชายแดน ทั้งยังต้องปรับปรุงเรื่องปัญหาต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นระบบ ระเบียบเกี่ยวกับเรื่องที่ดิน และข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องซึ่งจำต้องใช้เวลาอีกนานพอสมควรถึงจะมีความพร้อมเข้าสู่ระบบระเบียบ ประกอบกับเขตเศรษฐกิจพิเศษยังไม่มีกฎหมายเฉพาะที่เป็นกฎหมายแม่บทดูแล อันจำเป็นต้องใช้เวลาเช่นกัน ฉะนั้น แนวทางที่จะเสนอให้พื้นที่อำเภอเขาชัยเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษเพื่อการท่องเที่ยว เนื่องจากมีบริบทแห่งพื้นที่แตกต่างจากเขตปกครองอื่น รวมถึงอาจเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่สามารถแก้ไขปัญหาเรื่องที่ดินที่อยู่ในเขตป่าได้ก็ตาม

แนวทางที่ 3 การประกาศเป็นเขตป่าเสื่อมโทรม การประกาศเป็นเขตป่าเสื่อมโทรมแนวทางในการประกาศป่าสงวนแห่งชาติในเขตอำเภอเขาชัย จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นเขตปรับปรุงป่าสงวนแห่งชาติจากเหตุการณ์นี้ บ่งบอกได้ว่าพื้นที่ 4 ตำบลของอำเภอเขาชัยข้างต้น ป่าไม้ลดลงไปพอสมควร ทำให้สภาพพื้นที่โล่งเตียน กลายเป็นที่ทำเกษตรกรรม และเป็นแหล่งชุมชนในเวลาต่อมา แต่สิ่งเหล่านี้ต่างเกิดขึ้นในเขตบริเวณพื้นที่ที่ทหารขอใช้จากกรมป่าไม้ ด้วยข้อเท็จจริงดังกล่าวทำให้สภาพพื้นที่เข้าหลักเกณฑ์ของคำว่า “ป่าเสื่อมโทรม” แต่ว่าแนวเขตป่าสงวนแห่งชาติยังคงเดิม ไม่มีการยกเลิกเพิกถอนเขตป่าสงวนแห่งชาติเป็นกฎกระทรวง ตามมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พุทธศักราช 2507 แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อสภาพพื้นที่เป็นเช่นนี้ย่อมเข้าหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนด โดยอนุมัติคณะรัฐมนตรีให้ถือว่าป่าสงวนแห่งชาติในบริเวณดังกล่าวเป็นป่าเสื่อมโทรม ดังที่มาตรา 16 ทวิ วรรคหนึ่ง เพิ่มโดยพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2528 บัญญัติไว้ ถ้าทางราชการ มีความจำเป็นต้องปรับปรุงฟื้นฟูสภาพป่าเสื่อมโทรม ให้รัฐมนตรีประกาศกำหนดเขตป่าเสื่อมโทรมทั้งหมดหรือบางส่วนเป็น “เขตปรับปรุงป่าสงวนแห่งชาติ” ตามมาตรา 16 ทวิ วรรคสอง และในเขตปรับปรุงป่าสงวนแห่งชาติถ้าบุคคลใดได้เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในเขตดังกล่าวอยู่แล้วจนถึงวันที่ประกาศกำหนดตามวรรคสอง บุคคลนั้นย่อมขออนุญาตเข้าทำประโยชน์หรือ

อยู่อาศัยได้ตามมาตรา 16 ทวิ วรรคสาม ฉะนั้น เมื่อสภาพพื้นที่ 4 ตำบล ของอำเภอเขาค้อข้างต้น มีสภาพเป็นป่าเสื่อมโทรม ย่อมสามารถดำเนินการตามมาตรา 16 ทวิ ได้ แต่ด้วยการที่จะให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดเข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ที่มีสภาพเป็นป่าเสื่อมโทรม จำต้องมีการประกาศเป็นเขตปรับปรุงป่าสงวนแห่งชาติก่อน ตามแนวทางที่ 3 การประกาศเป็นเขตป่าเสื่อมโทรมต้องใช้เวลานานฟู ดุแล บำรุงรักษา และตรวจตราพอสมควร ทำให้ต้องใช้ระยะเวลายาวนานกว่าจะเข้าหลักเกณฑ์ของมาตรานี้ ประกอบกับการประกาศเป็นเขตป่าเสื่อมโทรมนั้น ไม่จำเป็นต้องประกาศเนื่องจากสภาพพื้นที่มีสภาพเสื่อมโทรมอยู่แล้วโดยสภาพ เพราะเข้าหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด

แนวทางที่ 4 กำหนดเป็นที่ราชพัสดุ ตามแนวทางที่ 4 จากข้อกฎหมายที่ราชพัสดุ เห็นว่าทรัพย์สินที่จะเป็นที่ราชพัสดุจะต้องเข้าลักษณะเช่นที่มาตรา 6 บัญญัติไว้ และต้องมีการจัดทำและ ขึ้นทะเบียนที่ราชพัสดุตามมาตรา 18 ด้วย ทั้งหากจะมีการโอนกรรมสิทธิ์อาจต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี และตราเป็นพระราชบัญญัติตามมาตรา 30-31 ส่วนการเพิกถอนที่ราชพัสดุนั้นให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา 34-35 สำหรับในส่วนทรัพย์สินที่ไม่เป็นที่ราชพัสดุนั้นมาตรา 7 ได้บัญญัติไว้ชัดเจน ว่ามีอะไรบ้าง ครั้นเมื่อพิจารณาถึงพื้นที่ของอำเภอเขาค้อ 4 ตำบล ที่ทหารได้มีการขออนุญาตใช้พื้นที่จากกรมป่าไม้ข้างต้น (ประมาณ 126,368 ไร่) พบว่า อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติเป็นส่วนใหญ่ประมาณพื้นที่ 91,630 ไร่ อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติประมาณ 17,782 ไร่ และเขตห้ามล่าพันธุ์สัตว์ป่าประมาณ 16,955 ไร่ ซึ่งในที่นี้จะกล่าวเฉพาะที่อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติเท่านั้น และหากพิจารณาตามข้อกฎหมายที่ราชพัสดุดังกล่าว กรมธนารักษ์ กระทรวงการคลัง จะประกาศให้เป็นที่ราชพัสดุได้ตามกฎหมายของตนได้ เนื่องจากยังไม่มี การเพิกถอนสภาพป่าสงวนแห่งชาติ อันจะเข้ามาตรา 18 ได้ ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงแนวเขตหรือการเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติ ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนจำต้องกระทำการเป็น “กฎกระทรวง” ดังมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พุทธศักราช 2507 บัญญัติไว้ ฉะนั้น การยกเลิกเขตป่าสงวนแห่งชาติสามารถกระทำได้โดยออกเป็นกฎกระทรวง แต่การที่จะยกเลิกได้นั้น จำต้องมีการตรวจสอบตามขั้นตอนซึ่งมีหลายชั้นหลายตอน รวมถึงต้องได้รับความเห็นชอบจากชุมชนท้องถิ่นและท้องถิ่นด้วย อันมีระยะเวลานานพอสมควร และเมื่อยกเลิกเพิกถอนแล้วพื้นที่นั้นย่อมกลับสู่สถานะเดิม นั่นคือ เป็นพื้นที่ป่าไม้ถาวร ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484 เว้นเสีย แต่ว่าจะยกเลิกเพิกถอนไปในคราวเดียวกัน ครั้นเมื่อยกเลิกเพิกถอนเขตป่าสงวนแห่งชาติ รวมถึงเขตป่าไม้แล้ว หากต้องการให้เป็นที่ราชพัสดุ กรมธนารักษ์ก็จะเข้ามาดำเนินการตามมาตรา 17-18 แห่งพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พุทธศักราช 2562 อันจำต้องใช้เวลาในการตรวจสอบก่อนที่จะดำเนินการดังกล่าวเช่นกัน ตามแนวทางที่ 4 การเป็นที่ราชพัสดุ จากข้อมูลที่ได้ศึกษามา พบว่าอาจมีผลกระทบ เกี่ยวกับการเอื้อประโยชน์แก่บุคคลผู้มีทรัพย์สินเงินทอง เนื่องจากเป็นผู้มีกำลังซื้อขาย เพราะที่ราชพัสดุสามารถซื้อขายสิทธิหรือโอนกรรมสิทธิ์กันได้

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การประกอบธุรกิจโรงแรม สถานที่พัก และการใช้ประโยชน์ที่ดิน ในพื้นที่อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ไม่สามารถดำเนินการให้ถูกกฎหมายได้เนื่องมาจากปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานต่างๆ ตามที่กล่าวมาแล้วในข้างต้น จึงนำไปสู่การจับกุมและดำเนินคดีกับประชาชน

ในเขตพื้นที่ อำเภอลำลูกเกด จังหวัดเพชรบูรณ์ และนำไปสู่ความขัดแย้งระหว่างหน่วยงานภาครัฐและประชาชน ทำให้ประชาชนได้รับความเดือดร้อนอย่างมาก แนวทางการแก้ไขปัญหาที่ดิน ในการประกอบธุรกิจโรงแรม สถานที่พัก และการใช้ประโยชน์ที่ดิน ในพื้นที่ อำเภอลำลูกเกด จังหวัดเพชรบูรณ์ การวิจัยครั้งนี้ได้พบแนวทางแก้ปัญหา 4 แนวทาง เพื่อแก้ไขปัญหาการประกอบธุรกิจโรงแรม สถานที่พัก และการใช้ประโยชน์ที่ดิน ในพื้นที่ อำเภอลำลูกเกด จังหวัดเพชรบูรณ์ซึ่งแต่ละแนวทางอาจมีทั้งผลดีและผลกระทบบ้างตามสภาพปัญหา

การอภิปรายผล

การดำเนินการประกอบธุรกิจโรงแรม สถานที่พัก และการใช้ประโยชน์ที่ดิน ในเขตพื้นที่ 4 ตำบล อำเภอลำลูกเกด ไม่สามารถดำเนินการได้ตามกฎหมายเนื่องจากขัดกับพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ ซึ่งก่อนประกาศเป็นเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ มีประชาชนกลุ่มชาติพันธุ์อาศัยอยู่ในพื้นที่ก่อนแล้วและต่อมาทางกองทัพภาคที่ 3 ได้เชิญราษฎรอาสาสมัครมาช่วยรบโดยได้มอบพื้นที่อาศัยและทำกินให้กับประชาชน เมื่อทหารส่งมอบพื้นที่คืนให้กับกรมป่าไม้จึงส่งผลให้ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ดังกล่าว ถูกดำเนินคดีเป็นผู้บุกรุกป่าสงวนแห่งชาติ

ปัญหาอุปสรรค ในการดำเนินการของสถานประกอบการธุรกิจโรงแรม สถานที่พัก และการใช้ประโยชน์ที่ดิน ในพื้นที่ อำเภอลำลูกเกด จังหวัดเพชรบูรณ์ จากการวิจัยในครั้งนี้สามารถสรุปออกได้ 4 ประเด็น ดังนี้ (1) ปัญหาการดำเนินการประกอบธุรกิจโรงแรม สถานที่พัก และการใช้ประโยชน์ที่ดินที่ไม่สามารถดำเนินการอย่างถูกกฎหมายในพื้นที่อำเภอลำลูกเกด จังหวัดเพชรบูรณ์ เนื่องจากเป็นพื้นที่ทับซ้อนเขตป่าสงวนแห่งชาติ และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า (2) ปัญหาการออกเอกสารรับรองการอยู่อาศัยและทำกินในที่ดินต่อผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรม สถานที่พัก และการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ อำเภอลำลูกเกด จังหวัดเพชรบูรณ์ (3) ปัญหาข้อพิพาท เรื่องที่ดินในเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติต่อการประกอบธุรกิจโรงแรม สถานที่พัก และการใช้ประโยชน์ที่ดิน ในพื้นที่ อำเภอลำลูกเกด จังหวัดเพชรบูรณ์นำไปสู่การจับกุมดำเนินคดีรวมทั้งหมด 227 คดี (4) ปัญหาการปฏิบัติหน้าที่ของภาครัฐต่อผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรม สถานที่พัก และการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ อำเภอลำลูกเกด จังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งปัญหาดังกล่าวนำไปสู่ความขัดแย้งระหว่างภาครัฐกับประชาชน ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้เสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหา 4 แนวทางดังนี้ (1) ให้หน่วยงานภาครัฐออกมาตรการเพื่อให้ประชาชนสามารถใช้ประโยชน์จากที่ดินในเขตพื้นที่อำเภอลำลูกเกด จังหวัดเพชรบูรณ์อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 16 ตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พุทธศักราช 2507 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2528 และปีพุทธศักราช 2559 แก้ไขผังเมืองรวมจังหวัดเพชรบูรณ์หากใช้แนวทางที่ 1 เพื่อให้สามารถดำเนินการได้โดยไม่ขัดต่อข้อกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องควรเสนอแก้ไขผังเมืองรวมเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ (2) กำหนดเป็นพื้นที่พัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ (3) การประกาศเป็นเขตป่าเสื่อมโทรม (4) ประกาศกำหนดเป็นที่ราชพัสดุ

แนวทางการแก้ไขปัญหาทุกภาคส่วนจะต้องร่วมกัน มีการเจรจาต่อรองกันระหว่างประชาชนและภาครัฐเพื่อหาข้อยุติร่วมกันเป็นแนวทางการแก้ไขปัญหาการดำเนินธุรกิจโรงแรม ที่พักที่ผิดกฎหมายในเขต

อำเภอเขาค้อ ซึ่งถือเป็นแนวทางออกที่ดีและสอดคล้องกับการดำเนินการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย คือ การปรับแก้ไขการบังคับใช้กฎหมายที่ดิน และการปรับแก้ไขพระราชบัญญัติป่าสงวนในเขตพื้นที่ อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ส่งผลต่อการแก้ไขปัญหาในการเปิดสถานประกอบการธุรกิจโรงแรม สถานที่พักและการใช้ประโยชน์ที่ดินที่ผิดกฎหมายให้หมดไปจากอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ข้อค้นพบในการวิจัยครั้งนี้มีประเด็นที่ สองคือภาคประชาชนในพื้นที่ 4 ตำบล อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ มีความเข้มแข็งและมีความสามัคคีโดยมีการรวมกลุ่มก่อตั้งสภาองค์กรชุมชนตำบลเขาค้อ ตำบลสะเดาะพง ตำบลริมสีม่วง และตำบลหนองแม่นา ในพุทธศักราช 2551 และมีขับเคลื่อนขอใช้พื้นที่ของกรมป่าไม้ ซึ่งเป็นการแสดงออกถึงความเข้มแข็งและมีการต่อสู้เรียกร้องความยุติธรรมจากหน่วยงานภาครัฐที่ประชาชนในพื้นที่ได้รับผลกระทบเพื่อนำไปสู่แนวทางแก้ไขปัญหาดิน 4 ตำบล อำเภอเขาค้อเพื่อให้ดำเนินการในการประกอบการธุรกิจโรงแรม สถานที่พัก และการใช้ประโยชน์ที่ดิน ได้อย่างถูกต้องที่ตามกฎหมายกำหนด จากวิธีการหรือกระบวนการที่กล่าวมาอาจสรุปได้ว่า ไม่มีวิธีหนึ่งวิธีใดที่สมบูรณ์แก้ไขปัญหาคความขัดแย้งทั้งหมดได้ นอกจากผู้ที่เกี่ยวข้องตั้งใจจะแก้ปัญหาโดยใช้วิธีแก้ไขหลายวิธีและมีการวิเคราะห์ปัญหาและข้อมูลต่าง ๆ ส่วนทางด้านประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ไม่ได้จำเพาะเจาะจงว่าจะต้องเป็นแนวทางหนึ่งแนวทางใดแต่สิ่งสำคัญที่สุดสำหรับประชาชนในตอนนี้คือต้องการอาศัยอยู่ในพื้นที่อย่างสงบสุขโดยไม่มีหน่วยภาครัฐมาจับกุมดำเนินคดีทั้งตนเองและผู้ที่ร่วมอาศัยอยู่ในพื้นที่อำเภอเขาค้อ ดังนั้น ทุกภาคส่วนต้องร่วมมือกันในการปรับแก้ไขกฎหมายข้อบังคับเพื่อแก้ไขปัญหาความขัดแย้งเกี่ยวกับที่ดินในเขตป่าสงวนแห่งชาติให้ยุติลงโดยทุกฝ่ายต้องเป็นผู้ชนะร่วมกันและอาศัยอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขเพื่อคลายความทุกข์และคืนความสุขให้กับประชาชนอย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในเชิงนโยบาย

1. การปฏิบัติหน้าที่ของภาครัฐที่ดำเนินการในการจับกุมดำเนินคดีกับประชาชนควรแจ้งให้ประชาชนรับทราบโดยมีเอกสารหนังสือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแจ้งข้อกล่าวหาไปยังประชาชนก่อนถูกดำเนินคดี เพราะจะช่วยลดความตื่นตระหนกตกใจของประชาชนและยังลดความตึงเครียดและอาจมีการปะทะรุนแรงเกิดขึ้นได้
2. ภาครัฐควรชี้แจงกับประชาชนที่ถูกดำเนินถึงเหตุผลที่ไม่จับกุมประชาชนอื่น ๆ ในกรณีที่ไม่ถูกดำเนินคดี เพื่อสร้างความเข้าใจในการปฏิบัติอย่างเป็นธรรมและไม่เลือกปฏิบัติ
3. หน่วยงานภาครัฐต้องมีการร่วมมือกันในการปรึกษาหารือเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อหาทางออกร่วมกันและการแก้ไขปัญหาจะไปในทิศทางเดียวกัน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาดินในการประกอบธุรกิจโรงแรม สถานที่พัก และการใช้ประโยชน์ที่ดิน ในพื้นที่ 4 ตำบล ในอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งทุกภาคส่วนร่วมมือกันในการศึกษาวิจัยทำให้ทราบถึงแนวทางแก้ไขปัญหาดินตามที่ได้เสนอไปแล้วในข้างต้น แต่ในการวิจัยครั้งนี้ยังขาดการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องผลกระทบจากสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในพื้นที่ 4 ตำบล อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ดังนั้น หากมีการศึกษาวิจัยครั้งต่อไปต้องศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบที่เกิดขึ้น กับสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ เพื่อเป็นแนวทางในการรักษาสิ่งแวดล้อมให้น่าอยู่ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. ค้นเมื่อ 16 กุมภาพันธ์ 2563, จาก <https://phetchabun.mots.go.th/>
กองทัพภาคที่ 3. (2520). *สำเนาหนังสือให้ราษฎรกองหนุนและราษฎรอาสาสมัครปฏิบัติหน้าที่*. ม.ป.ท.
กลุ่มงานทะเบียนจังหวัดเพชรบูรณ์. (2562). *ข้อมูลทะเบียนราษฎรจังหวัดเพชรบูรณ์*. ม.ป.ท.
นิตา ชูโต. (2551). *การวิจัยเชิงคุณภาพ: Qualitative research* กรุงเทพฯ: พรินต์โพร.
พระราชบัญญัติป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ พุทธศักราช 2495. (2495). ม.ป.ท.
พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พุทธศักราช 2559. (2559). ม.ป.ท.
พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พุทธศักราช 2534. (2534). ม.ป.ท.
สมพงษ์ สร้อยสนธิ. (2534). *สำเนาหนังสือการนำทำรังวัด ส.ป.ก./สร. 1 ก. แปลงที่ 1 ลงวันที่ 27 พฤษภาคม*.
จังหวัดเพชรบูรณ์.

